

ВИСНОВОК

Запорізького національного університету
щодо докторської дисертації

Гордієнка Артура Вікторовича на тему:

«Адміністративно-правові засади механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України»

ВИТЯГ

з протоколу № 04

розширеного засідання кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету

від «27» листопада 2024 р.

м. Запоріжжя

Головуючий: д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету В.К. Колпаков.

Секретар: к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету Ш.Н. Гаджиева.

Присутні: д.ю.н., професор, проректор з наукової роботи Університету митної справи та фінансів Д.В. Приймаченко, д.ю.н, професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету Є.В. Курінний, д.ю.н., доцент, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету А.А. Шарая, к.ю.н., доцент кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету І.В. Пелех, д.ю.н., професор, професор кафедри історії і теорії держави та права Запорізького національного університету Н.В. Галіцина, д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету С.М. Кушнір, к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Запорізького національного університету К.О. Алімов, к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету Л.В. Кузенко, д.ю.н, доцент, завідувач кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності Запорізького національного університету Ю.В. Пирожкова, д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Ю.О. Легеза, д.ю.н, доцент, професор кафедри цивільного права Запорізького національного університету І.В. Болокан, д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права, декан юридичного факультету Запорізького національного університету Т.О. Коломєєць, здобувач – А.В. Гордієнко.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертації Гордієнка Артура Вікторовича на тему: «Адміністративно-правові засади механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України», виконаної на кафедрі конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету представленої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

СЛУХАЛИ: Доповідь здобувача про результати виконаного наукового дослідження. У своїй доповіді **Гордієнко А.В.** ознайомив усіх присутніх із структурою дисертації, обґрунтував актуальність обраної теми дослідження, сформулював мету і завдання дослідження, охарактеризував основні положення виконаної роботи, які відображають наукову новизну дослідження і виносяться на захист, висвітлив теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Доповідачем докладно охарактеризовані ті зміни та доповнення, що були внесені до дисертації після попереднього обговорення окремих її розділів на засіданнях кафедри. На закінчення виступу **Гордієнко А.В.** відповів на запитання присутніх щодо змісту роботи.

ВИСТУПИЛИ: Коломоєць Т.О., д.ю.н., професор. Доповідачка ознайомила присутніх із процесом здійснення дисертаційного дослідження, проведеного **Гордієнком А.В.** за її консультуванням. У доповіді чітко означена актуальність теми дисертації, здобуті під час дослідження вагомі теоретичні та практичні результати. Було зазначено, що дисертант зарекомендував себе творчим і талановитим дослідником, який вміло застосовує не лише загальнонаукові, а й спеціально наукові методи наукових досліджень, уміє ретельно працювати з науковими джерелами та нормативними актами, аналітично обробляти їх, робити власні обґрунтовані висновки і вносити відповідні пропозиції як теоретичного, так і прикладного характеру.

З урахуванням цього, на думку наукового консультанта, представлена на обговорення дисертація **Гордієнка А.В.** може бути рекомендована спеціалізованій вченій раді до розгляду.

Курінний Є.В., д.ю.н., професор: У чому полягає зміст забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України як об'єкту адміністративно-правової охорони?

Гордієнко А.В., здобувач: Дякую за запитання! У роботі підкреслено, що захист атмосферного повітря та безпеки повітряного простору особливо актуалізується в умовах воєнного стану, що пов'язується зі зростаючим техногенним навантаженням на атмосферне повітря, його токсикацією, що є шкідливими для життя та здоров'я людей. До проблем адміністративно-правового механізму охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору необхідно віднести: відсутність в Україні системи індексації його забруднення та здійснення моніторингу вмісту твердих мікрочастинок; недосконалість систем здійснення обліку та моніторингу забруднення довкілля, що вимагає реалізації функції державного та громадського контролю через визначення нормативів із використання атмосферного повітря та рівня гранично допустимих викидів, дотримання обмежень щодо антропогенного впливу на атмосферне повітря;

відсутність запровадження принципів зонування населених пунктів із виділенням територій, де пріоритетними є розміщення промислових зон; нормативна невизначеність режиму використання повітряного простору безпілотними літальними засобами; нормативна невизначеність сфери охорони атмосферного повітря та повітряного простору, що полягає у недосконалості чи відсутності законодавчого розуміння таких категорій, як «атмосферне повітря», «охорона атмосферного повітря»; «забруднення атмосферного повітря»; «забруднююча речовина»; «викид»; «неорганізоване стаціонарне джерело викиду»; «нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря»; «норматив вмісту забруднюючої речовини у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів пересувного джерела»; «норматив гранично допустимого викиду забруднюючої речовини стаціонарного джерела»; «технологічний норматив допустимого викиду забруднюючої речовини»; «норматив якості атмосферного повітря»; «норматив гранично допустимого впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел»; «джерело викиду»; «організоване стаціонарне джерело викиду»; «фонова концентрація забруднюючої речовини в атмосферному повітрі», «якість атмосферного повітря», «безпечний рівень якості повітря», «громадський контроль у сфері охорони атмосферного повітря».

Таким чином, функціональним змістом адміністративно-правової охорони атмосферного повітря та забезпечення безпеки повітряного простору є: забезпечення забруднення повітря в межах гранично допустимих норм викидів задля забезпечення права особи на безпечне та якісне довкілля; екологізація виробництва; запровадження екологічних стандартів якості палива; екологізація енергетичного кластеру економіки, в тому числі шляхом запровадження принципів децентралізації енергетичної системи країни; налагодження інформаційної взаємодії учасників правовідносин задля забезпечення прозорості вчинення господарської діяльності, пов'язаної із забрудненням довкілля; формування високого рівня екологічної правосвідомості тощо.

У роботі зроблено висновок, що безпека атмосферного повітря та безпека повітряного простору є складовими частинами системи національної безпеки, де перша є складовою частиною екологічної безпеки, а друга є складовою частиною державної безпеки, та має розумітися як стан атмосферного повітря та непорушності повітря, за якого дотримуються встановлені фізичні, хімічні та біологічні властивості, що створює сприятливі та достатні умови для функціонування людей та населених пунктів.

Колпаков В.К., д.ю.н., професор: Які особливості нормативно-правового регулювання механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України Ви можете виділити?

Гордієнко А.В., здобувач: Дякую за запитання! У роботі визначено, що базис для нормативно-правового регулювання використання повітряного простору закладено на рівні низки міжнародних договорів та актів, одним із яких є Договір про заснування Європейського Економічного Співтовариства (ЄЕС), підписаний у Римі в 1957 р., де закріплено окремі положення, що стосуються сфери надання послуг у галузі транспорту. Нами аргументовано наявність тенденції розвитку європейського законодавства, спрямованого на створення інтеграційного повітряного простору, де важливе місце в умовах повоєнного відновлення буде

відігравати Україна. Важливим є встановлення структури промислових та економічних кластерів авіаційного бізнесу, що має базуватися на дотриманні безпеки перевезень повітряним простором, безпеки атмосферного повітря та повітряного простору. Процеси глобалізації та інтернаціоналізації авіаційного бізнесу як кластеру національних економік та економіки ЄС характеризуються специфічними явищами лібералізації зовнішньоекономічної діяльності, підвищення рівня відкритості національних економік, зростанням частки експортно-імпорتنих потоків, міграції людського капіталу. Отже, побудова використання повітряного простору та забезпечення безпеки атмосферного повітря в Україні має відповідати визнаним у світі принципам Сталого розвитку та екологізації виробництва.

Пирожкова Ю.В., д.ю.н, доцент: Визначте, будь ласка, особливості побудови системи суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

Гордієнко А.В., здобувач: Дякую за запитання! Виявляється за доцільне класифікувати суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України на: 1) суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря; 2) суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення безпеки повітряного простору. До суб'єктів із загальною компетенцією тому віднесено Президента України, Раду національної безпеки і оборони України, Верховну Раду України, в межах якої функціонує Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування. До суб'єктів зі спеціальною компетенцією віднесено: Кабінет Міністрів України; центральні органи виконавчої влади, що реалізують політику у сфері охорони природного навколишнього середовища; що забезпечують формування державної політики у сфері охорони здоров'я; що реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я; органи місцевого самоврядування: місцеві державні адміністрації, Раду міністрів Автономної Республіки Крим; 4) інші центральні та місцеві органи державної влади. Суб'єкти моніторингу класифіковано на: 1) державні (МОЗ, ДСНС, ДАЗВ); 2) муніципальні (орган виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища, обласні, державні адміністрації, виконавчі органи міських рад); 3) відомчі (підприємства, установи, організації).

Кушнір С.М., д.ю.н., професор: Які є проблеми забезпечення ефективності форм участі громадськості в публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України?

Гордієнко А.В., здобувач: Дякую за запитання! До складників механізму оптимальної моделі участі громадськості в публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору визначено: доступ до актуальної, точної та своєчасної інформації щодо процесу, проєктів документів, довідкових документів та політиків, які приймають рішення у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; публікація досліджень у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору з метою розуміння проблеми та розробки пропозицій щодо її вирішення; документи, що містять питання та відповіді, отримані з мережі Інтернет або через інші канали, з метою надання інформації у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору, представленої у формі запитань та відповідей; вебсайт

органів публічного управління у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору з повним доступом до ключових документів та оголошення про публічні заходи та можливості участі, які іноді включають можливість моніторингу витрат державних органів та політичного впливу у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; сповіщення електронною поштою про можливість участі у публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; заходи з підвищення обізнаності з метою створення можливостей для участі громадськості у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; інтернет-трансляції засідань, зустрічей та дебатів, які дозволяють громадянам отримувати інформацію у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору в режимі реального часу. Консультативний рівень включає запрошення громадськості до висловлення своїх думок, коментарів, поглядів та відгуків щодо конкретного документа чи порядку денного у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору. Активне залучення до участі громадськості в публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору стосується співпраці та здійснення спільних обов'язків на всіх етапах процесу прийняття рішень як вищої форми участі (наприклад, визначення порядку денного, визначення питання, розробка документів, прийняття рішень та їх виконання, делегування конкретного завдання). Воно включає представників громадськості, які займають місце за столом поруч із представниками державних органів. Ініціатива може надходити від обох сторін. З одного боку, необхідно укласти угоду про загальні цілі процесу, а з іншого – представники громадськості повинні мати можливість зберігати свою незалежність, а також виступати та агітувати за рішення, прийняття яких вони прагнуть. Для посилення участі громадськості в процесі публічного управління у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору звернути увагу на такі інструменти: розвиток екологічної просвіти (організація цікавих заходів із залученням професійних сторітелерів та інфлюенсерів для доступної, цікавої подачі інформації); активне висвітлювання роботи не тільки діяльності та успіхів громадських об'єднань, а й персоніфікованих, боротьби за чисте повітря для всіх.

Кузенко Л.В., к.ю.н., доцент: У чому полягає сутність та види інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України?

Гордієнко А.В., здобувач: Дякую за запитання! У роботі виділено три основні групи інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору: 1) правові та регуляторні інструменти; 2) економічні (фінансові) інструменти; 3) адміністративні та управлінські інструменти. Правові та регуляторні інструменти адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору відіграють основну роль у механізмі захисту атмосферного повітря. Міжнародні та національні норми та обмеження спочатку стимулюють промисловість до скорочення обсягів викидів токсичних речовин і парникових газів, які виконують такі цілі, як: мінімізація або повна відмова від використання викопного палива: під час згоряння палива виділяється значна кількість парникових газів та токсичних речовин; розвиток відновлюваних джерел енергії: використання

таких видів відновлюваних джерел енергії, як вітрова енергетика, сонячна енергетика та гідроенергетика, має мінімальний або нульовий вплив на якість повітря; підвищення енергетичної та ресурсоефективності виробничої діяльності; впровадження таких вимог і стандартів змушує підприємства скорочувати використання природних ресурсів та оптимізувати виробничі процеси, тим самим зменшивши кількість негативного впливу; посилення вимог до мобільних джерел забруднення тощо.

Алімов К.О., к.ю.н.: Охарактеризуйте, будь ласка, фінансові інструменти адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України?

Гордієнко А.В., здобувач: Дякую за запитання! фінансові інструменти адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору виконують такі функції: мінімізації негативних форм впливу виробництва і споживання на атмосферне повітря; формування екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання повітряного простору; економічного забезпечення раціонального користування та охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; стимулювання розвитку «зеленої» економіки, ресурсоефективного виробництва та екологічних інновацій у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору тощо.

Рецензенти:

- 1) д.ю.н, професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету Є.В. Курінний;
- 2) д.ю.н., доцент, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету А.А. Шарая;
- 3) д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного права Запорізького національного університету І.В. Болокан.

ОБГОВОРЕННЯ:

Д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету В.К. Колпаков у своєму виступі відзначив, що дослідження виконане на високому теоретичному рівні з використанням достатньої кількості нормативно-правових актів та літературних джерел. Структура роботи є логічною та послідовною. Варто підкреслити комплексний характер аналізу розглянутих проблем і корисність підготовлених рекомендацій для вдосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України. Робота відзначається актуальністю та науковою новизною.

Д.ю.н., доцент, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету А.А. Шарая підкреслила, що дисертація здобувача в цілому відповідає всім вимогам, які висуваються до дисертаційних робіт, і може бути рекомендована для розгляду спеціалізованою вченою радою за спеціальністю 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Підсумовуючи свій виступ, д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету Є.В. Курінний зазначив, що дисертація А.В. Гордієнка підготовлена на високому теоретичному рівні та робить значний внесок у науку адміністративного права, тому може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за відповідною спеціальністю.

Д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права Запорізького національного університету С.М. Кушнір узагальнив обговорення, вказавши, що дисертація здобувача стосується актуальної проблеми. Він зауважив, що робота А.В. Гордієнка повністю відповідає основним вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, і рекомендує її до розгляду спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

УХВАЛИЛИ:

Узагальнюючи результати обговорення дисертації та повноти публікації основних результатів дисертації Гордієнка А.В. прийняти:

ВИСНОВОК

Щодо дисертації Гордієнка Артура Вікторовича на тему: «Адміністративно-правові засади механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Зміна клімату, втрата біорізноманіття, забруднення повітря – ці проблеми не зупиняються на кордонах країн, що зумовлює потребу спільних міжнародних зусиль для ефективного вирішення наявних загроз. Захист атмосферного повітря та повітряного простору є однією із важливих проблем сучасності та визначається як складник політики Сталого розвитку.

Розвиток технологій, що активізувався у другій половині XX ст., пов'язується зі створенням нових видів продукції, може позначитися на зростанні техногенного навантаження на атмосферне повітря, його токсикації, що є шкідливими для довкілля, що особливо актуалізується в умовах воєнного стану.

Ефективна співпраця в галузі екології стає критичною, що усвідомлюється світовою спільнотою та закріплюється у міжнародних домовленостях і конвенціях, що свідчить про готовність країни приймати спільні зобов'язання і співпрацювати з іншими націями для зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Співпраця у галузі науки та технологій дозволяє обмінюватися передовими методами та інноваціями для розв'язання екологічних проблем цивілізації.

Проте варто підкреслити, що наявні ризики пов'язані не тільки із забрудненням атмосферного повітря, а і становлять загрозу для посилення небезпеки повітряного простору. Зокрема, зростання повітряного руху в Європі має прямі наслідки для об'єктів нашої території у зв'язку з безпековими вимогами, пов'язаними із війною в Україні, що робить питання адаптації вітчизняних суб'єктів

контролю у сфері повітряного простору до міжнародних стандартів більш актуальними.

Варто вказати, що спільною метою Єдиного європейського неба (SES) є дефрагментація національних повітряних просторів та оптимізація повітряних шляхів, як цивільних, так і військових. Відповідно, розробка оптимальної моделі механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України є на часі. Така модель, безумовно, має враховувати як зростаючі загрози з боку агресора, так і ті аспекти, що заклик до сталого розвитку та необхідність вирішувати транскордонні та глобальні проблеми забруднення атмосферного повітря та повітряного простору вимагають розробки нових та ефективних політик. Відповідно, наведене вимагає створення нової «політики для неба», яка включає оптимальний обсяг дієвих інструментів механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору.

Зазначені обставини визначають актуальність цієї дисертації, що полягає у досягненні мети обґрунтування моделі адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

Стан наукової розробки проблеми визначається як такий, що не містить комплексного підходу до визначення адміністративно-правових засад механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України. Окремі питання адміністративно-правового забезпечення права і свободи людини загалом розглядались у публікаціях А.І. Берлача, Ю.П. Битяка, Ю.А. Волкової, Є.А. Гетьмана, В.В. Доненка, О.Ю. Дрозда, О.Ю. Дубинського, Н.Ю. Задираки, Л.О. Золотухіної, Н.В. Коваленко, Т.О. Коломоєць, Д.В. Лученка, Р.В. Миронюка, В.Г. Чорної та ін.

Визначення проблематики атмосферного повітря та повітряного простору як об'єкта адміністративно-правової охорони в межах комплексних досліджень питань природокористування здійснювалось у наукових працях таких учених, як: В.І. Андрейцев, А.О. Борисенко, Л.В. Горбайчук, О.С. Заржицький, В.А. Зуєв, Р.С. Кіріна, В.В. Костицький, В.В. Ладиченко, Я.В. Лазур, Ю.О. Легеза, О.О. Сурілова, Ю.С. Шемшученко та ін. При цьому питання захисту атмосферного повітря та повітряного простору досліджувалось доволі фрагментарно. Окремі питання встановлення змісту режиму охорони атмосферного повітря та повітряного простору досліджувалось у дисертації С.В. Ворущило на тему «Адміністративно-правова охорона атмосферного повітря»; дисертації Ю.С. Болдирєвої на тему «Адміністративно-правові засади відповідальності за порушення порядку використання повітряного простору безпілотними повітряними суднами» (2021 р.), однак при цьому є відсутнім комплексне монографічне дослідження.

Відсутніми є і комплексні дослідження адміністративно-правового механізму забезпечення цілей сталого розвитку у сфері охорони довкілля на регіональному рівні в Україні, що зумовило мету та актуальність цього дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016–2020 рр., затверджених Національною академією правових наук України 03 березня 2016 р. Положення дисертації корелюються із Концепцією зменшення обсягів викидів важких металів в атмосферне повітря, Концепцією реалізації державної

політики щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, які призводять до підкислення, евтрофікації та утворення приземного озону, Програмою розвитку державної системи використання повітряного простору України, вимогами Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р.» від 28 лютого 2019 р. № 2697-VIII, Закону України від 9 липня 2022 р. № 2389-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій», Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015, Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 25 серпня 2015 р. № 501/2015; Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 рр., затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695, Концепції розвитку електронної демократії в Україні, схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 р. № 797-р та ін.

Мета та задачі дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає у визначенні на підставі аналізу доктринальних та нормативних джерел проблематики розуміння моделі адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

Для досягнення вказаної мети в дисертаційній роботі поставлено й вирішено такі основні *задачі*:

- визначити розуміння змісту забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України як об'єкт адміністративно-правової охорони;
- встановити сутність та структуру адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;
- охарактеризувати нормативно-правове регулювання механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;
- охарактеризувати систему суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;
- визначити поняття та структуру адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;
- виділити форми участі громадськості в публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;
- відобразити сутність та види інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;
- встановити фінансові інструменти адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;
- описати контрольно-наглядові інструменти адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;

– охарактеризувати зарубіжний та світовий досвід реалізації адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;

– обґрунтувати напрями забезпечення ефективності адміністративно-правового механізму охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у зв'язку з функціонуванням адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи становили загальнонаукові та спеціально-наукові методи пізнання. Розуміння моделі адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору визначено із застосуванням діалектичного методу наукового пізнання. Історико-правовий метод застосовано для дослідження нормативно-правового регулювання механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України та обґрунтування пропозицій із його удосконалення (підрозділи 1.3, 4.2). Застосування формально-догматичного методу сприяло визначенню поняття та структури адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України; виділенню форм участі громадськості в публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України; відображенню сутності та видів інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України (розділ 3). Системно-структурний метод став науковим базисом для встановлення та характеристики фінансових та контрольно-наглядових інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України (підрозділи 3.2, 3.3). Логіко-нормативний метод покладено в основу дослідження сутності та структури адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України (розділи 1, 2). Із застосуванням порівняльно-правових методів досліджено моделі побудови механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України в окремих зарубіжних країнах (у Федеративній Республіці Німеччина, Сполучених Штатах Америки, Французькій Республіці, Латвійській Республіці, Литовській Республіці, Італійській Республіці), що дозволило обґрунтувати напрями його вдосконалення в Україні (підрозділи 4.1, 4.2).

Нормативну основу роботи становлять Конституція України, акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, міжнародні нормативно-правові акти, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, у сфері розгляду та вирішення адміністративних спорів, законодавство зарубіжних держав.

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні дані, акумульовані Державною службою статистики України за період 2019–2025 рр., інформація Єдиного державного реєстру судових рішень України та офіційних електронних ресурсів суб'єктів публічного адміністрування.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що робота є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексних наукових досліджень, що присвячені визначенню моделі адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України. У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень, рекомендацій та висновків, зокрема:

уперше:

- обґрунтовано взаємозв'язок безпеки повітряного простору та безпеки атмосферного повітря, на підставі чого зроблено висновок, що будь-які несанкціоновані дії спричиняють непорушність повітряного простору України, що вимагає висунення презумпції забруднення атмосферного повітря внаслідок несанкціонованого використання повітряного простору російськими пілотними та безпілотними засобами;

- акцентовано на необхідності запровадження до національної правової системи категорії «атмосферний простір» як категорії, що здатна відобразити взаємозв'язок атмосферного повітря та повітряного простору, охарактеризувати безпековий стан використання такого об'єкта як з точки зору оборони та державної безпеки, так і з точки зору національної екологічної безпеки;

- аргументовано доцільність класифікувати суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України на: 1) суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря; 2) суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення безпеки повітряного простору;

- відображено структуру адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України за найбільш узагальненою моделлю, яка містить такі елементи, як: 1) ідентифікація суб'єкта адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України (момент утворення суб'єкта взаємодії, його цілі та призначення); 2) принципи правового статусу суб'єкта адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України, 3) компетенційно-правомочний елемент суб'єкта адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; 4) відповідальність суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України; 5) гарантійний елемент суб'єкта адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору;

- виділено три основні групи інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору: 1) правові та регуляторні інструменти; 2) економічні (фінансові) інструменти; 3) адміністративні та управлінські інструменти;

удосконалено:

– визначення науково-практичного підходу до розуміння безпеки атмосферного повітря та безпеки повітряного простору як складової частини системи національної безпеки, де перша є складовою частиною екологічної безпеки, а друга є складовою частиною державної безпеки, та має розумітися як стан атмосферного повітря та сталості процесів забезпечення якості повітря, за якого впроваджуються заходи із дотримання встановлених фізичних, хімічних та біологічних властивостей, що створює сприятливі та достатні умови для функціонування людей та населених пунктів;

– наукові підходи до класифікації фінансових інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору: 1) інструменти фіскально-бюджетного характеру: екологічне оподаткування, екологічні платежі і збори, штрафні санкції за порушення законодавства у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору, відшкодування в установленому порядку збитків тощо; 2) інструменти фінансово-економічного стимулювання: пільгові податки, пільгові кредити, субсидії, у разі впровадження найкращих з наявних технологій, нетрадиційних видів енергії, а також під час здійснення інших ефективних заходів щодо охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; формування ринку екологічних товарів, послуг та робіт; системи страхування екологічних та економічних ризиків; 3) інструменти, пов'язані з економічною оцінкою, аналізом впливу господарської діяльності на сферу охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору: проведення економічної оцінки, моніторингу, аналізу впливу господарської та іншої діяльності на сферу охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору; 4) інструменти встановлення лімітів на викиди і скиди забруднюючих речовин і мікроорганізмів, лімітів на розміщення відходів виробництва і споживання та інші види негативного впливу; встановлення цін на первинні ресурси і кінцеву продукцію; 5) інструменти, пов'язані із включенням питань щодо цінності охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору, в місцеві програмні документи економічного характеру та плани розвитку економіки регіонів;

– наукові підходи до класифікації принципів контролю у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору як виду діяльності, чим обґрунтовано, що контролю у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору притаманні такі принципи, як: універсальність, систематичність, безсторонність, реальність, дієвість, оперативність, результативність, гласність тощо;

дістали подальшого розвитку:

– обґрунтування, що під фінансовими інструментами адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору доцільно розуміти сукупність різноманітних засобів, прийомів, методів економічного спрямування, що застосовуються органами публічного управління з метою забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору;

– контроль у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору можна розуміти як родове поняття, в якому нагляд у сфері охорони

атмосферного повітря та безпеки повітряного простору розглядається як певний різновид контролю;

– підходи до класифікації контролю у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору залежно від характеру організаційних зв'язків контролюючого та підконтрольного суб'єктів публічного управління адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору доцільно поділити на: 1) внутрішній контроль; 2) зовнішній контроль;

– аргументація подальшої правотворчої діяльності із розробки та прийняття Екологічного (Природоресурсного) кодексу, Закону України «Про охорону атмосферного повітря та повітряного простору», авторський підхід до розуміння структури якого обґрунтовано як складову частину моделі адміністративно-правового механізму.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес та можуть бути використані у:

– *науково-дослідній діяльності* – для подальшого розроблення теоретичних і прикладних проблем реалізації адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України;

– *правотворчій та правозастосовній діяльності* – результати дослідження містять низку пропозицій щодо внесення змін до чинного адміністративного законодавства, викладені рекомендації можуть бути використані для підвищення ефективності практичної діяльності суб'єктів правозастосування у цій сфері;

– *навчальному процесі* – у викладанні студентам закладів вищої освіти дисциплін «Адміністративне право України», для підготовки відповідних підрозділів підручників і навчальних посібників із курсу «Адміністративне право України» та під час розробки навчальних посібників, підручників тощо.

Особистий внесок здобувача. Висновки та пропозиції сформульовані автором самостійно з використанням новітніх досягнень вітчизняної науки адміністративного права, робіт іноземних учених та обґрунтовані на підставі власних досліджень. Окремі наукові праці здобувачем підготовлені у співавторстві. У межах підготовки наукових публікацій у співавторстві здобувачем зроблено особистий внесок, що полягає в отриманні таких наукових результатів:

– у науковій публікації «Protection of the atmospheric air and airspace of Ukraine: regulatory, legal, ecological and economic aspects» визначено особливості правового регулювання охорони атмосферного повітря;

– у науковій публікації «State safety as an object of legal protection» встановлено зміст права особи на охорону атмосферного повітря та повітряного простору як складника об'єкта національної безпеки;

– у науковій публікації «Legal Regulation of E-courts in Ukraine as an Element of Access to Justice for the Protection of Individual Rights» досліджено специфіку врегулювання спорів у сфері охорони атмосферного повітря та повітряного простору.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та висновки дисертації були оприлюднені на 10 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, конгресах а саме: «Правова парадигма відновлення

України: проблеми та перспективи» (м. Київ, 2024 р.); «Актуальні проблеми правової науки» (м. Запоріжжя, 2024 р.); «Політ. Сучасні проблеми науки. Правове регулювання авіаційної та космічної діяльності в умовах правового режиму воєнного стану» (м. Київ, 2024 р.); «Юридичні науки: проблеми та перспективи» (м. Запоріжжя, 2024 р.); «Гуманітарні стандарти правових систем у сучасному світі: виклики, рішення, тенденції» (м. Запоріжжя, 2024 р.); «Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів» (м. Суми, 2024 р.); «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» (м. Дніпро, 2024 р.); «“Молодь: наука та інновації” 2024» (м. Дніпро, 2024 р.); «The latest law developments» (м. Влоцлавек, Республіка Польща, 2024 р.); «Актуальні питання розвитку юридичної науки в період воєнного стану» (Науково-дослідний інститут публічного права, 2024 р.).

Публікації. Основні положення та результати дисертації відображені у 18 наукових статтях, що опубліковані у виданнях, які визнані як фахові з юридичних наук категорії Б, у 3 статтях – у зарубіжних наукових виданнях, що індексуються у наукометричних базах Web of Sciences та Scopus, а також у 10 тезах доповідей на науково-практичних конференціях, конгресах.

Наукові праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

Статті в періодичних фахових наукових виданнях України:

1. Гордієнко А.В. Атмосферне повітря та повітряний простір як об'єкт адміністративно-правової охорони. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 278–280. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/64>.

2. Гордієнко А.В. Забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України як об'єкт адміністративно-правової охорони: сучасний стан. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 350–353. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-4/82>.

3. Гордієнко А.В. Принципи адміністративно-правової охорони атмосферного повітря. *Ампаро*. 2024. № 1. С. 11–15. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5649-2024-1-02>.

4. Гордієнко А.В. Particular of adaptation of national legislation in the field of atmospheric air protection to the requirements of the European Union. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2024. № 2(71). С. 9–15. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.71.18782>.

5. Гордієнко А.В. Авіаційна безпека повітряного простору: окремі питання державної політики та досвід зарубіжних країн. *Juris Europensis Scientia*. 2024. Вип. 1. С. 155–159. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v1.2024.28>.

6. Гордієнко А. Окремі види інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2024. № 1(70). С. 9–15. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.70.18474>.

7. Гордієнко А.В. Нормативно-правове регулювання адміністративно-правового механізму безпеки атмосферного повітря та використання повітряного простору. *Право і суспільство*. 2024. № 2. С. 183–187.

DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.2.24>.

8. Гордієнко А.В. Ефективне використання повітряного простору як складова оптимального механізму адміністрування навколишнього середовища: міжнародний досвід. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2024. № 68. С. 120–124. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1745.2024.68.24>.

9. Гордієнко А.В. Екологічна стратегія безпеки повітряного простору: досвід Великобританії. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2024. № 1. С. 140–145. DOI: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-1-26>.

10. Гордієнко А.В. Система та адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України. *Право та державне управління*. 2024. № 1. С. 67–74. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.1.9>.

11. Гордієнко А.В. Система та повноваження суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря України. *Юридичний вісник*. 2024. № 3. С. 77–86. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v3.2024.10>.

12. Гордієнко А.В. Система суб'єктів адміністративно-правового механізму забезпечення безпеки повітряного простору України. *Правові новели*. 2024. № 23. С. 87–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2024.23.12>.

13. Гордієнко А.В. Участь громадськості в публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору: нормативне регулювання. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2024. Т. 35(74). № 3. С. 91–97. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2024.3/14>.

14. Гордієнко А.В. Участь громадськості в публічному управлінні у сфері охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2024. Вип. 69. С. 34–38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1745.2024.69.7>.

15. Гордієнко А.В. Сутність інструментів адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України. *Право і суспільство*. 2024. № 3. С. 198–203. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.3.30>.

16. Гордієнко А.В. Світові стандарти охорони атмосферного повітря та повітряного простору: нормативно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 9. С. 433–437. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-9/104>.

17. Гордієнко А.В. Європейські нормативно-правові акти з охорони Атмосферного повітря та повітряного простору. *Право та державне управління*. 2024. № 2. С. 269–273. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.2.34>.

18. Гордієнко А.В. Зарубіжний досвід нормативно-правового регулювання з охорони атмосферного повітря та повітряного простору. *Право і суспільство*. 2024. № 4. С. 449–452. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.62>.

Статті в періодичних наукових виданнях, які індексуються в наукометричних

bazax Web of Sciences та Scopus:

19. Kolomoiets T., Hordienko A., Yevtushenko D. Protection of the atmospheric air and airspace of Ukraine: regulatory, legal, ecological and economic aspects. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. № 3. P. 168–179. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-3-168-179>.

20. Kumeiko A., Hordienko A., Volkova Yu., Goncharenko G., Blagodarnyi A. State safety as an object of legal protection. *Studies in Science of Science*. 2024. Vol. 42. № 11. P. 168–178. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14242254>.

21. Hordienko A., Najafli E., Kobko Y., Savenko V., Korostashova I. Legal Regulation of E-courts in Ukraine as an Element of Access to Justice for the Protection of Individual Rights. *Jurnal IUS Kajian Hukum Dan Keadilan*. 2024. Vol. 12. № 1. P. 17–30. DOI: <https://doi.org/10.29303/ius.v12i1.1316>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

22. Гордієнко А.В. Забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України як складова механізму публічного адміністрування. *Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи* : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Національний авіаційний університет, 23 лютого 2024 р. Тернопіль : Вектор, 2024. С. 198–201.

23. Гордієнко А.В. Охорона атмосферного повітря та безпеки повітряного простору: досвід ЄС. *Актуальні проблеми правової науки* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції / за заг. ред. Т.О. Коломосьць ; м. Запоріжжя, 29 лютого 2024 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. С. 31–34.

24. Hordienko A. Adapting Ukraine's legislation in the field of air protection and airspace security to EU standards. *Політ. Сучасні проблеми науки. Правове регулювання авіаційної та космічної діяльності в умовах правового режиму воєнного стану* : тези доповідей XXIV Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених / ред. кол. В. Шульга та ін ; м. Київ, Національний авіаційний університет, 2024 р. Київ : НАУ, 2024. С. 7–8.

25. Hordienko A. The basis of European legislation in the field of air quality and airspace. *Юридичні науки: проблеми та перспективи* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 23–24 лютого 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 249–251. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-71>.

26. Гордієнко А.В. Сутність та структура адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України. *Гуманітарні стандарти правових систем у сучасному світі: виклики, рішення, тенденції* : матеріали міжнародного науково-практичного конгресу / за заг. ред. Т.О. Коломосьць ; м. Запоріжжя, 16 травня 2024 р. ; у 2 ч. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. Ч. 1. С. 52–56.

27. Гордієнко А.В. Окремі аспекти державної політики зарубіжних країн у сфері авіаційної безпеки повітряного простору. *Правова наука і державотворення в Україні у контексті інтеграційних процесів* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ, 24 травня 2024 р. Суми : СФ ХНУВС, 2024. С. 123–125.

28. Гордієнко А.В. Реалізація права громадськості на доступ до інформації про стан охорони атмосферного повітря. *Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права* : матеріали XV Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених / за заг. ред. С.І. Оковитий та О.Л. Соколенко ; м. Дніпро, 10 листопада 2024 р. Дніпро : Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2024. С. 139–141.

29. Гордієнко А.В. Фінансові інструменти адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору. *«Молодь: наука та інновації» 2024* : матеріали XII Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Дніпро, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 13–15 листопада 2024 р. ; у 3-х т. Дніпро : НТУ «ДП», 2024. Т. 3. С. 138–139.

30. Hordienko A.V. The basis of European legislation in the field of air quality. *Proceedings of the international scientific conference "The latest law developments"*, Wloclawek, Republic of Poland, April 3–4, 2024. Riga : Publishing House "Baltija Publishing", 2024. P. 253–255. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-61>.

31. Гордієнко А.В. Європейські акти з питань охорони атмосферного повітря та повітряного простору. *Актуальні питання розвитку юридичної науки в період воєнного стану* : міжнародна науково-практична конференція, Науково-дослідний інститут публічного права, 17 травня 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 296–299. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-87>.

Характеристика особистості здобувача.

Гордієнко Артур Вікторович народився 22 березня 1979 року в смт. Червоногригорівка Нікопольського району Дніпропетровської області.

У 2010 році закінчив Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію магістра права.

З липня 2000 року по вересень 2001 року був юрисконсультom адміністративної служби РУХ (Український народний рух).

З лютого 2002 року по лютий 2005 року обіймав посаду директора ТОВ «ВИРОБНИЧИЙ ВЕКТОР».

З березня 2005 року по квітень 2006 року працював начальником юридичного відділу ВАТ «ГОЛОСІВСЬКИЙ ЗАВОД СТІНОВИХ МАТЕРІАЛІВ І КОНСТРУКЦІЙ».

З квітня 2006 року червень 2022 року був начальником юридичного відділу ТОВ «Будівельна компанія «МІСЬКЖИТЛОБУД».

У 2019 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук із спеціальності 12.00.04 – господарське право, господарсько-процесуальне право на тему «Господарсько-правове регулювання інвестування об'єктів нежитлового будівництва».

З червня 2022 року по березень 2023 року обіймав посаду директора ТОВ «НОТ».

З лютого 2023 року по теперішній час – вчитель права Приватного закладу освіти «КМДШ» (у формі товариства з обмеженою відповідальністю).

Гордієнко Артур Вікторович до спеціалізованої вченої ради подав відповідні

документи, згідно із затвердженням МОН України переліком. Усі вони відповідають вимогам, що пред'являються.

ПОСТАНОВА КАФЕДРИ:

1. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Гордієнка Артура Вікторовича відповідає вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України.

2. Висновок щодо дисертації Гордієнка Артура Вікторовича на тему: «Адміністративно-правові засади механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України» затвердити.

3. Зміст дисертації Гордієнка Артура Вікторовича на тему: «Адміністративно-правові засади механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України», представленої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, відповідає спеціальності 12.00.07 – «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право», оскільки в ній наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, пов'язаної з визначенню моделі адміністративно-правового механізму забезпечення охорони атмосферного повітря та безпеки повітряного простору України.

4. Рекомендувати названу дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук до розгляду у спеціалізованій вченій раді Д 17.051.07 Запорізького національного університету.

Підсумки голосування: «за» – 13
«проти» – 0
«утрималися» – 0

Головуючий:

д.ю.н., професор,
завідувач кафедри
конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету

В.К. Колпаков

Секретар:

к.ю.н., доцент,
доцент кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету

Ш.Н. Гаджієва